

Агро**ПРО** – ЄДИНЕ ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА 2020 РІК:

СКЛАДАЄМО БЕЗ ПОМИЛОК *з Ольгою Целуйко*

+38 097 894 25 20

WWW.AGROPRO.CLUB

Нормативні документи

1. **КУпАП** — Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 р. № 8073-Х.
2. **ПКУ** — Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
3. **Закон № 466** — Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» від 16.01.2020 р. № 466-IX.
4. **Закон № 755** - Закон України від 15.05.2003 № 755-IV Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань
5. **Закон № 996** — Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV
6. **Закон № 2545** — Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 18.09.2018 р. № 2545-VIII
7. **Закон № 2275** - Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»
8. **Інструкція № 286** — Інструкція зі статистики кількості працівників, затверджена наказом Держкомстату від 28.09.2005 р. № 286.
9. **КВЕД-2010** — Національний класифікатор України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010», затверджений наказом Держспоживстандарту від 11.10.2010 р. № 457.
10. **Методрекомендації № 356** - Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені Наказом Мінфіну від 29.12.2000 № 356
11. **Методрекомендації № 433** — Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 28.03.2013 р. № 433.
12. **Методрекомендації № 476** — Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 11.04.2013 р. № 476.
13. **Методрекомендації № 635** — Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Мінфіну від 27.06.2013 р. № 635.

Нормативні документи

14. **Наказ № 302** — наказ Мінфіну «Про Примітки до річної фінансової звітності» від 29.11.2000 р. № 302.
15. **Наказ № 982** — наказ Мінфіну «Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління» від 07.12.2018 р. № 982.
16. **Положення № 88** - Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88
17. **Порядок № 419** - Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419
18. **Постанова № 858** - постанова КМУ від 23.09.2020 № 858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях» від 29.09.2020 р. № 588.
19. **НП(С)БО 1** — Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Мінфіну від 07.02.2013 р. № 73.
20. **НП(С)БО 6** — Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом Мінфіну від 28.05.99 р. № 137.
21. **НП(С)БО 25** — Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджене наказом Мінфіну від 25.02.2000 № 39

Склад річної фінансової звітності за НП(С)БО в залежності від категорії підприємства

Категорія підприємства	Склад фінансової звітності	Нормативний акт	Строк подання	Орган
Малі підприємства (крім юросіб-єдинників гр.З)	Фінансова звітність малого підприємства <ul style="list-style-type: none"> • форма № 1-м «Баланс»; • форма № 2-м «Звіт про фінансові результати» 	НП(С)БО 25, абзац перший п. 5 Порядку № 419) (абзац перший п. 46.2 ПКУ	01.03.21 р. (28.02 – вихідний)	Держстат
Мікропідприємства	Фінансова звітність мікропідприємства <ul style="list-style-type: none"> • форма № 1-мс «Баланс»; • форма № 2-мс «Звіт про фінансові результати». 	НП(С)БО 25, п. 46.2 ПКУ	01.03.21 р	ДПС (крім фінзвітності єдинників)
Юрособи-єдинники гр.З				
Непідприємницькі товариства				
Інші підприємства (великі та середні)	Повний комплект річної фінансової звітності <ul style="list-style-type: none"> • Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф.№ 1); • Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф.№2); • Звіт про рух грошових коштів (ф.№ 3 або №3-н); • Звіт про власний капітал (ф.№ 4); • Примітки до фінансової звітності (ф.№5) 	п. 1 розд. II НП(С)БО 1, Наказ № 302 (Примітки)		
		Звітність за сегментами (ф.№6)-надається додатково до Приміток		

Визначення показників для вибору категорії підприємства

Форма № 6 затверджена НП(С)БО 29.

- Форму подають тільки ті підприємства, які зобов'язані оприлюднювати річну фінзвітність або займають монопольне (домінуюче) положення на ринку продукції (товарів, робіт, послуг) або стосовно продукції (товарів, робіт, послуг) такого підприємства до початку звітного року прийнято рішення про державне регулювання цін.
- Форму подають також підприємства, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надають послуги із централізованого водопостачання і водовідведення (п. 2 НП(С)БО 29)

Склад річної консолідованої фінансової звітності за НП(С)БО

Консолідована фінзвітність			
<p>Підприємства, які контролюють інші підприємства, якщо їх показники на дату складання річної фінзвітності перевищують критерії, установлені ч. 1 ст. 12 Закону № 996:</p> <ul style="list-style-type: none"> Материнські підприємства, які становлять громадський інтерес (великі підприємства). Об'єднання підприємств (за умови, що це передбачено установчими документами цих об'єднань відповідно до законодавства) 	<p>Консолідована фінансова звітність підприємства, передбачена НП(С)БО 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № <u>1-к</u>); Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № <u>2-к</u>); Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (форма № <u>3-к</u>) або Консолідований звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) (форма № <u>3-кн</u>); Консолідований Звіт про власний капітал (форма № <u>4-к</u>) 	<p>Не пізніше строку, встановленого для конкретного підприємства ч. 3 ст. 14 Закону № 996, (п. 11 Порядку № 419) - найранніший граничний термін оприлюднення фінзвітності 29 квітня наступного за звітним року.</p>	<p>Держстат</p>

Підприємства, що контролюють інші підприємства (крім підприємств, що становлять суспільний інтерес), можуть не подавати консолідованої фінансової звітності, якщо разом із контрольованими підприємствами їхні показники на дату складання річної фінансової звітності не перевищують двох із таких критеріїв:

- балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро;
- середня кількість працівників - до 50 осіб.

Критерії для визначення категорії підприємства

- ❑ Щоб потрапити до категорії, підприємство має відповідати хоча б **двом із трьох критеріїв** (ч. 2 ст. 2 Закону № 996).
- ❑ Для визначення величини критеріїв беруться показники **за рік, що передує звітному** (для 2020 р. беремо 2019 р.) за середньорічним курсом євро **за 2019 р.=28,95 грн./1 євро** (www.bank.gov.ua/files/Exchange_r.xls) (точно=2895,18 грн. за 100 євро)

Категорія підприємства	Критерії		
	1. Сукупна вартість активів	2. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3. Середня кількість робітників
Мікропідприємства	До 350 тис. євро/ 10 132 500 грн.	До 700 тис. євро/ 20 265 000 грн.	До 10 чол.
Малі підприємства	До 4 млн євро/ 115 800 000 грн.	До 8 млн євро/ 231 600 000 грн.	До 50 чол.
Середні підприємства	До 20 млн євро/ 579 000 000 грн.	До 40 млн євро/ 1 158 000 000 грн.	До 250 чол.
Великі підприємства	Більше 20 млн євро/ 579 000 000 грн.	Більше 40 млн євро/ 1 158 000 000 грн.	Більше 250 чол.

Визначення показників для вибору категорії підприємства

✓ Критерій 1: **балансова вартість активів** (підсумок стр.1300 гр.4 форм № 1, №1-м, №1-мс) - визначаємо на кінець року

✓ Критерій 2: чистий дохід (від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) согл.ч.1.ст.1 Закону № 996 (стр.2000 гр.3 форм №2, № 2-м і № 2-мс) – визначаємо за рік

Критерій 3: **чисельність працівників** (середня чисельність працівників за п.3.1 Інстру № 286 = штатні працівники, зовнішні сумісники і особи, які працюють за цивільно-правовими договорами) – визначаємо за рік

Новостворені підприємства розраховують критерії на дату складання своєї першої річної фінзвітності (ст. 2 Закону № 996). Перший звітний період новоствореного підприємства може бути меншим за 12 місяців, але не більше 15 місяців (ч.2.ст.13 Закону № 996).

Приклад: сільгосппідприємство створене у періоді з 1 жовтня по 31 грудня 2020 року, воно може за 2020 рік річну фінансову звітність органу статистики не подавати

Але! ВСІ платники податку на прибуток ПОДАЮТЬ фінзвітність разом з Декларацією на прибуток (п. 46.2 ПКУ, абз. 14 п. 2 Порядку № 419) у строки подання Декларації.

Фінзвітність до ПДС зобов'язані подати неприбуткові підприємства, установи й організації.

Встановлення категорії підприємства

- ❑ Підприємства - єдинники третьої групи для цілей складання фінзвітності не повинні визначати свою категорію. Вони ведуть бухоблік і подають фінзвітність у порядку, установленому НП(С)БО 25 (п. 44.2 ПК, ч. 3 ст. 2 Закону № 996)
- ❑ Новостворені підприємства застосовують показники на дату складання своєї першої річної фінансової звітності.

Приклад: Підприємство – платник податку на прибуток зареєстроване в березні 2020 року. При визначенні категорії станом на 31.12.20 р. підприємство повинне перерахувати вартісні критерії активів і доходу виходячи із середньорічного курсу євро за 2020 р.

=====

Повідомлення Мінфіну від 12.11.2018 «Щодо визначення категорії підприємства відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001201-18#Text>

Встановлення категорії підприємства: приклад

«Якщо підприємство однієї з наведених категорій за показниками річної фінансової звітності протягом **двох років поспіль** не відповідає наведеним критеріям, воно відноситься **до відповідної** категорії підприємств» -ст. 2 Закону № 996, лист Мінфіну від 23.03.2020 р. N 35210-06-5/8860

Перехід з групи в групу протягом року ст. 2 Закону № 996 не передбачено. Для визначення категорії застосовуються показники саме РІЧНИЙ ЗВІТНОСТІ

Приклад 1	Приклад 2	Приклад 3	
2018 – мале 2019 – середнє 2020 – середнє	2017- мале 2018- мікро 2019- мікро	2017- мале 2018- мікро 2019- мале	2017- мале 2018- середнє 2019- мікро
З 2021 – зміна категорії х малого на середнє	З 2020 – зміна категорії з малого на мікро	У 2020 залишається категорія - мале	З 2020 – мале (залишається в первісній категорії)*

* Рекомендація: зробити запит до Мінфіну, якщо питання принципове

Встановлення категорії підприємства: приклад

ТОВ «Альфа» за 2019 рік має такі показники:

- сукупна вартість активів (стр. 1300 форми № 1 на кінець року) - 110 500 301 грн ;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік (стр. 2000 форми № 2) -19 654 321 грн .;
- середня кількість працівників за рік - 135 чол.

Категорія підприємства - МАЛЕ (подає фінзвітність за 2020 р за формами 1-м, 2-м):

- за вартістю активів підприємство –мале (до 115 800 000 грн.);
- по доходу - мікро (до 20 265 000 грн.);
- за кількістю працівників - середнє (до 250 осіб).

Оприлюднення фінансової звітності

ч. 2 ст. 14 Закону № 996

Фінзвітність підприємств:

- *не становить комерційної таємниці;*
- *не є конфіденційною інформацією;*
- *не належить до інформації з обмеженим доступом, крім випадків, передбачених законом;*
- *не підпадає під заборону на розповсюдження статистичної інформації.*

Підприємства зобов'язані подавати копії фінзвітності та консолідованої фінзвітності за запитом юридичних і фізичних осіб у порядку, передбаченому Законом від 13.01.11 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації»

Оприлюднення фінансової звітності: суб'єкти

Оприлюднювати свою фінзвітність (у т. ч. консолідовану) у повному обсязі **разом із відповідним аудиторським висновком на своїй вебсторінці (веб-сайті)** зобов'язані (ч. 3 ст. 14 Закону № 996):

- **підприємства, що становлять громадський інтерес** (ст. 1 Закону № 996), а саме підприємства, що потрапили до категорії **великих** згідно із ч. 2 ст. 2 Закону № 996, а також підприємства – емітенти цінних паперів, ЦП яких допущені до торгів на фондових біржах або за ЦП яких зроблена публічна пропозиція; банки; страховики; недержавні пенсійні фонди та інші фінансові установи (крім тих, що належать до малих і мікропідприємств);
- **підприємства, які належать до категорії середніх** згідно із ч. 2 ст. 2 Закону № 996;
- **інші фінансові установи** (крім банків і страховиків) і недержавні пенсійні фонди, які належать до малих і мікропідприємств;
- **публічні акціонерні товариства;**
- **суб'єкти природних монополій** на загальнодержавному ринку. Зведений перелік таких суб'єктів складається за формою, наведеною в додатку 2 до Порядку, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 28.11.12 р. № 874-р, ведеться Комітетом в електронному вигляді та розміщується щомісяця до 20-го числа на його офіційному сайті (<http://www.amc.gov.ua>, меню «Напрями» – «Конкуренція» – «Зведений перелік природних монополій»);
- **суб'єкти господарювання, які провадять діяльність у добувних галузях**, зокрема підприємства, що користуються надрами для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції за корисними копалинами загальнодержавного значення, транспортування трубопроводами вуглеводнів, у тому числі з метою транзиту (п. 1 ст. 1 Закону № 2545)

Оприлюднення фінансової звітності: строки (1)

Категорія підприємства	Строк оприлюднення і склад річної звітності	Норма законодавства
Підприємства, що становлять громадський інтерес (крім великих підприємств – не емітентів ЦП), ПАТ, суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку	До 30 квітня оприлюднюють на своїй вебсторінці (а також іншим способом, визначеним законодавством): – річну фінзвітність (у т. ч. консолідовану) разом з аудиторським висновком ; – Звіт про управління (у т. ч. консолідований)	Ч. 3 ст. 14 Закону № 996; п. 2 Порядку № 419
СГ, які здійснюють заготівлю деревини і при цьому становлять громадський інтерес	До 30 квітня оприлюднюють на своїй вебсторінці (а також іншим способом, визначеним законодавством) Звіт про платежі на користь держави (у т. ч. консолідований)	Ч. 1 ст. 1 Закону № 996; п. 2 Порядку № 419
Великі підприємства (не емітенти ЦП) згідно із ч. 2 ст. 2 Закону № 996	До 1 червня на своїй вебсторінці оприлюднюють (у повному обсязі): – річну фінзвітність (у т. ч. консолідовану) разом з аудиторським висновком ; – Звіт про управління (у т. ч. консолідований)	Ч. 3 ст. 14 Закону № 996; п. 2 Порядку № 419
Середні підприємства згідно ч. 2 ст. 2 Закону № 996		

Оприлюднення фінансової звітності: строки (2)

Категорія підприємства	Строк оприлюднення і склад річної звітності	Норма законодавства
Інші фінустанови, які належать до категорії малих і мікропідприємств згідно із ч. 2 ст. 2 Закону № 996	До 1 червня на своїй вебсторінці оприлюднюють (у повному обсязі) річну фінзвітність разом з аудиторським висновком	Ч. 3 ст. 14 Закону № 996; п. 2 Порядку № 419
СГ, які провадять діяльність у добувних галузях (ч. 1 ст. 1 Закону № 2545)	До 30 квітня оприлюднюють на своїй вебсторінці (а також іншим способом, визначеним законодавством): – річну фінзвітність (у т. ч. консолідовану) разом з аудиторським висновком; – Звіт про управління (у т. ч. консолідований)	Ч. 3 ст. 14 Закону № 996; п. 2 Порядку № 419
	Не пізніше 1 вересня розміщують на своїй вебсторінці (вебсайті) Звіт про платежі на користь держави (у т. ч. консолідований)	Пп. 1 ч. 1 ст. 5, ч. 1 ст. 12 Закону № 2545; п. 2 Порядку № 419

- Консолідовану звітність складають та оприлюднюють тільки підприємства, що здійснюють контроль над іншими підприємствами, і в окремих випадках – об'єднання підприємств (ч. 1, 3 ст. 12 Закону № 996).
- Лісозаготівельні підприємства, які належать до великих підприємств згідно із ч. 2 ст. 2 Закону № 996.

Яка дата вважається датою подання фінзвітності

Датою подання фінзвітності вважається (п. 4 Порядку № 419) :

- день її **фактичного передання** за призначенням – якщо звітність подається особисто (або кур'єром);
- дата **отримання звітності адресатом, яка зазначена на штемпелі підприємства зв'язку**, де обслуговується адресат, – якщо звітність надсилається поштою;
- дата **отримання електронного повідомлення** про отримання фінзвітності центром збору фінзвітності – якщо звітність подається в електронному форматі.

Як діяти, якщо показники оприлюднюваної фінзвітності змінилися

- ❑ Платники податку на прибуток, які зобов'язані оприлюднювати фінзвітність, до 01.03.21 р. повинні подати до органу ДПС разом із декларацією з податку на прибуток тільки Баланс і Звіт про фінансові результати (форми № 1 та 2).
- ❑ Повний комплект фінзвітності (після аудиторської перевірки) подається у ДПС у строк не пізніше 10.06.21 р. (абзац четвертий п. 46.2 ПКУ).

Як діяти, якщо показники оприлюднюваної разом з аудиторським звітом річної фінзвітності змінилися порівняно з показниками Балансу і Звіту про фінансові результати, подані разом із декларацією за 2020 рік, і такі зміни вплинули на показники цієї річної декларації?

Платники податку на прибуток, які відповідно до Закону № 996 зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність і річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, **подають уточнюючу декларацію до річної декларації 2020 року у строк не пізніше 10 червня 2021 року** (ЗІР, категорія 102.20.01; лист ДПС від 04.06.20 р. № 8939/7/99-00-07-02-01-07)

Відповідальність, що стосується подання фінзвітності (1)

1.Фінзвітність подана не за встановленою формою (ЗІР, кат. 102.25)

За подання фінзвітності не за встановленою формою органи Держстату посадових осіб суб'єктів підприємницької діяльності притягують до адміністративної відповідальності, відповідно до ст. 186-3 КУпАП «Порушення порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень» (вперше 170 грн – 255 грн, повторно 255 грн – 340 грн)

Аналогічна думка зазначена у листі Держкомстату від 01.11.01 р. № 16-1-67

Альтернативна думка: лист Держкомстату від 26.05.04 р. № 03-04-05/41 (фінансова звітність не є звітно-статистичною документацією, оскільки затверджується Мінфіном за узгодженням з Держкомстатом, відтак штраф по 186-3 КУпАП не застосовується)

Відповідальність, що стосується подання фінзвітності (2)

2. Фінзвітність не подана до ДПС (ЗІР, кат. 102.22)

У разі неподання до органу ДПС фінансової звітності разом з податковою декларацією з податку на прибуток підприємств (далі – Декларація) (звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації (далі – Звіт)) як її невід'ємної частини, **така податкова звітність не визнається податковою декларацією.**

❑ Неподавання або несвоєчасне подання платником податку на прибуток (неприбутковими підприємствами, установами та організаціями) Декларації (Звіту), обов'язок подання яких до контролюючих органів передбачено ПКУ, – тягнуть за собою накладення штрафу **в розмірі 340 грн.**, за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

❑ Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу **в розмірі 1020 грн.** за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

При цьому нормами КУАП не передбачено право органів ДПС складати протоколи про адміністративні правопорушення за неподання або несвоєчасне подання фінансової звітності

Відповідальність, що стосується подання фінзвітності

Стаття 164-2 КУпАП

Неподання фінансової звітності, перешкоджання працівникам органу державного фінансового контролю у проведенні ревізій та перевірок, невжиття заходів по відшкодуванню з винних осіб збитків від недостач, розтрат, крадіжок і безгосподарності -

- тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (136 грн. – 255 грн.)
- Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одно з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, -
- тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (170 грн. – 340 грн).

Відповідальність, що стосується оприлюднення фінзвітності

Фінансові санкції від ДПС

Платники податку на прибуток, які зобов'язані оприлюднювати річну фінзвітність і річну консолідовану фінзвітність разом з аудиторським звітом, подають її контролюючому органу в установлені строки (див. вище). Тобто це прямий обов'язок платників податків.

У разі неподання (несвоєчасного подання) річної фінзвітності разом з аудиторським звітом, яка підлягає оприлюдненню, до порушника застосовується фінансова відповідальність, передбачена п. 120.1 ПКУ за неподання податкових декларацій (розрахунків).

Адміністративна відповідальність (ст. 163-16 КУпАП)

За порушення порядку оприлюднення фінзвітності разом з аудиторським звітом **На посадових осіб підприємства** накладається адмінштраф у розмірі від **1 000** до **2 000** НМДГ (від **17 000** до **34 000** грн).

Експертна думка: порушення порядку оприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським висновком на власному вебсайті є триваючим правопорушенням, отже притягнути до відповідальності можна у будь-який час до його усунення та ще упродовж 2-х місяців після.

Довідково: триваюче правопорушення – це проступок, пов'язаний з тривалим, неперервним невиконанням обов'язків, передбачених законом. Воно характеризується тим, що особа, яка вчинила якісь певні дії чи бездіяльність, перебуває і надалі у стані безперервного продовження цих дій (бездіяльності). Тобто ці дії безперервно порушують закон протягом якогось часу

Додаткова річна звітність: Звіт з управління та Звіт про платежі на користь держави

Середні і великі підприємства	Звіт про управління (форма довільна згідно Методрекомендацій, затверджених наказом Мінфіну від 07.12.18 р. № 982)	28 лютого	Той самий орган, до якого подається і фінзвітність (наприклад, національному регулятору ринку, вищим органам тощо)
Підприємства, які провадять діяльність у добувних галузях, відповідно до Закону № 2545	Звіт про платежі на користь держави (форми звітів затверджено Постановою КМУ № 858)	1 вересня (ст. 12 Закону № 2545)	Міненерго і незалежний адміністратор (п. 1 ч. 1 ст. 5 Закону № 2545)
Лісозаготівельні підприємства, що становлять громадський інтерес (великі підприємства) - клас 02.20 «Лісозаготівлі» розділу 02 секції А КВЕД-2010 (лист Мінфіну і Держстату від 14.03.2018 р. № 35230-06-5/6959, № 04.3-07/22-18.		28 лютого (п. 5 Порядку № 419)	Свій регулятор (наприклад, Держліс агентство)

- Згідно з роз'ясненням Держстату (лист від 08.02.19 р. № 04.3-13/17-19), звіт не є формою державного статистичного спостереження – **до Держстату не подається**
- Звіт не входить до складу фінзвітності, яка є невід'ємним додатком до декларації з податку на прибуток (див., наприклад, лист ДФС від 14.02.19 р. № 164/2/99-99-15-02-01-10; Лист від 05.04.19 р. № 1451/ІПК/26-15-12-03-11) – **до ДПС не подається**

Порядок подання Звіту з управління

- Звітним періодом для складання Звіту про управління є календарний рік.
- Середні підприємства можуть не відображати у Звіті нефінансову інформацію (ч. 7 ст. 11 Закону № 996).
- Звіт подається разом з річною фінансовою звітністю (ч. 7 ст. 11 Закону № 996; п. 2 № 419) тим самим користувачам, яким подається фінзвітність (органам, до сфери управління яких належить підприємство, трудовим колективам на їх вимогу, власникам, а також відповідно до законодавства – іншим органам і користувачам (п. 2 Порядку № 419). **Зацікавлені в отриманні звіту інвестори і кредитори підприємства. Для спеціальних підприємств встановлено окремі вимоги до подання такого звіту, а саме для банків (від НБУ), акціонерних товариств (від НКЦПФР), страховиків (від Нацкомфінпослуг).**
- Звіт за рік подається не пізніше 28 лютого (п. 5 Порядку № 419). Але оскільки в 2021 році цей день припадає на неділю, граничним строком подання звіту **буде 1 березня 2021 року, понеділок** (п. 10 Порядку № 419).
- Разом з консолідованою фінзвітністю подається **консолідований** звіт про управління. Строк подання – протягом 45 днів після закінчення звітного кварталу і не пізніше строків, передбачених законодавством для оприлюднення такої звітності (п. 11 Порядку № 419).

Оприлюднення Звіту про управління

Звіт і консолідований звіт про управління, складання яких передбачено законодавством, мають бути оприлюднені разом з аудиторським звітом на вебсторінці або веб-сайті підприємства (у повному обсязі) у форматі, що виключає можливість унесення змін до такого звіту іншими користувачами (п. 2 Порядку № 419).

Строк оприлюднення Звіту (ч. 3 ст. 14 Закону № 996):

- до 30 квітня року, що настає за звітним, – для підприємств, які становлять громадський інтерес (крім великих підприємств, що не є емітентами цінних паперів), публічних акціонерних товариств, суб'єктів природних монополій на загальнодержавному ринку і СГ, які провадять діяльність у добувних галузях;
- до 1 червня року, що настає за звітним, – для великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів, і середніх підприємств.

Оприлюднення Звіту про платежі на користь держави

- ❑ Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у видобувних галузях, оприлюднюють звіти (консолідовані звіти) про платежі на користь держави щорічно, не пізніше 1 вересня року, наступного за звітним періодом, і забезпечують, щоб такі звіти залишалися публічно відкритими протягом щонайменше 3 років (ч. 1 ст. 12 Закону № 2545).
- ❑ Форми звітів затверджено постановою КМУ від 23.09.2020 р. № 858.
- ❑ Заготівники деревини, що становлять суспільний інтерес, Звіт про платежі на користь держави повинні подавати разом з річною фінансовою звітністю (п. 2 Порядку № 419). Форма Звіту і порядок його складання затверджені наказом Мінфіну від 13.08.2020 р. № 499.

Відповідальність за неоприлюднення додаткової річної звітності

За неоприлюднення Звіту про управління і Звіту про платежі на користь держави фінансові санкції згідно зі ст. 163-16 КУпАП застосовуватися не повинні. Адже ці звіти не є фінзвітністю.

Перспективи оприлюднення фінзвітності всіх без винятку юросіб

Мінцифри підготувало проект постанови КМУ. Він має внести зміни до вже чинних постанов КМУ від 21.10.2015 р. №835 та від 30.11.2016 р. №867.

(Опубліковано 01 грудня 2020 року)

За цим проектом буде оновлено Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню. Якщо він набере чинності, то оприлюдненню підлягатиме і фінзвітність всіх без винятку юросіб!

Для цього Держстат зобов'язують оприлюднювати інформацію про фінансову звітність компаній, що складається та подається до нього відповідно до Закону про бухоблік, а ДПС в межах збору такої звітності – фінансову звітність підприємств незалежно від форм власності, консолідовану фінансову звітність підприємств та фінансову звітність неприбуткових організацій.

У результаті **інформація про фінансову звітність компаній буде опублікована на Єдиному порталі відкритих даних.**

Наразі триває публічне громадське обговорення.

Джерело: Міністерство цифрової інформації <https://cutt.ly/vjUFV2X>

Загальні правила складання та подання Балансу (1)

- ❑ Баланс – звіт, у якому відображається інформація про активи, зобов'язання та власний капітал станом на певну дату.
- ❑ Мета складання Балансу – надання повної, достовірної та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату (п. 2.1 Методрекомедацій № 433).
- ❑ Форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» наведена в додатку 1 до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Її заповнюють великі та середні підприємства.
- ❑ Підсумок активів балансу завжди повинен дорівнювати сумі зобов'язань і власного капіталу. Суми, які включаються до підсумку балансу зі знаком мінус, наводяться в дужках (наприклад, амортизація активів).

Загальні правила складання та подання Балансу (2)

- ❑ Статті у Балансі наведені по мірі зростання ліквідності
- ❑ Баланс складається станом на кінець останнього дня кварталу (року).
- ❑ Заповнюється Баланс у тисячах гривень без десяткового знаку.
- ❑ При складанні фінзвітності підприємства можуть самі вибирати статті, за якими розкривається інформація. Вони можуть:
 - не наводити якісь статті, якщо за ними відсутня інформація (крім випадків, коли інформація за певною статтею була відображена в попередньому звітному періоді);
 - включати до форми додаткові статті, якщо інформація за ними є істотною та їх оцінка може бути достовірно визначена (п. 1.4 Методрекомедацій № 433). Перелік додаткових статей фінансової звітності наведений у додатку до НП(С)БО 1

Методичні рекомендації з **перевірки порівнянності показників фінансової звітності**, затверджені наказом Мінфіну від 11.04.2013 р. № 476.

Дії до складання Балансу

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ДАНИХ

❑ Проведення інвентаризації.

п.5 Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом Мінфіну 02.09.2014 № 87

Під час інвентаризації активів і зобов'язань перевіряються і **документально підтверджуються:**

- ✓ їх наявність
- ✓ стан
- ✓ відповідність критеріям визнання
- ✓ і оцінка

ВАЖЛИВА коректна оцінка активів, адже вона впливає на фінансовий результат

Декларація з податку на прибуток (ряд. 01 Дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку)

Облікові оцінки

Облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується підприємством із метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами (п. 3 НП(С)БО 6).

Така оцінка проводиться там, де важко відразу достовірно оцінити ту чи іншу статтю активів або зобов'язань.

Зміна в обліковій оцінці — це коригування балансової вартості активу чи зобов'язання або суми періодичного споживання активу. Така величина виникає в результаті оцінки теперішнього стану активів, зобов'язань і пов'язаних з ними очікуваних майбутніх вигід і зобов'язань. **Зміни в облікових оцінках** — це не виправлення помилок, результат впливу нової інформації або нових розробок (§5 МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»)

Приклади попередніх оцінок (§ 32 МСБО 6):

- безнадійні борги;
- старіння запасів;
- справедлива вартість фінансових активів або фінансових зобов'язань;
- строки корисної експлуатації амортизовуваних активів;
- гарантійні зобов'язання.

Приклади змін облікових оцінок:

- оцінка запасів, перегляд резервів і забезпечень, але без зміни методу їх нарахування, перегляд строків корисної експлуатації ОЗ; перегляд методів амортизації ОЗ

Типові причини помилок при складанні Балансу

Причини помилок:

- Не налаштовано коректні проведення у бухгалтерському ПО (згідно з Інструкцією № 291) з співставленням з алгоритмом заповнення форми № 1
- До ПО внесені некоректні зміни, доопрацювання (неправильне техзавдання), найчастіше – по нестандартним операціям
- Встановлено «ручне» проведення операцій, пов'язаних с відображенням першої події з ПДВ
- Операції внесені ручними проведеннями (з методологічними, технічними помилками)
- Некоректне використання технічного рахунку 00
- Порушено послідовність проведення документів а рахунок виправлень, або внесень документів «заднім числом»
- Не нараховані курсові різниці по монетарним статтям на дату Балансу
- Не коректно закриті рахунки класів 7,8,9.
- Не виконується балансове рівняння

Методологічні помилки при складанні Балансу (1)

Приклад 1: некоректне відображення у Балансі сальдо розрахунків

- ❑ Якщо підприємство не використовує рахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами» і рахунок 681 «Розрахунки за авансами одержаними», а веде облік по Дт 63 та Кт 36, то при складанні балансу сальдо по цих рахунках включається до складу іншої дебіторської/кредиторської заборгованості (стр.1155, 1690), замість 1130 та 1635 (заборгованості за авансами).

Приклад 2: не коректне використання рахунків по розрахунках

Рахунок 63 – зазвичай, розрахунки с постачальниками за товари, роботи, послуги

Рахунок 685 – розрахунки з іншими кредиторами.

Рахунок 36 – розрахунки з покупцями за товари, роботи, послуги

Рахунок 377 – розрахунки з іншими дебіторами

Якщо облік ведеться без правильного вибору рахунку (63+685, або 36+377), то у Баланс сальдо «сідають» не на ті статті

Сальдо по Дт 36 - 1125 «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги» та

Сальдо по Кт 63 - 1615 «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги».

Сальдо по 685, 377 - відображають у балансі в складі іншої дебіторської/кредиторської заборгованості.

Наслідки: не коректно відображений стан активів і пасивів з операційної діяльності

Методологічні помилки при складанні Балансу (2)

Приклад 3. Відображення довгострокових заборгованостей у складі поточних або навпаки

За наявності в обліку операцій за виданими/отриманими безвідсотковими фінансовими позиками, кредитами на кожну на кожну звітну дату слід перевіряти терміни погашення заборгованостей.

Довгострокова заборгованість - погашається після 12 місяців з дати балансу, відображається у складі розділів Балансу «Необоротні активи» й «Довгострокові зобов'язання і забезпечення».

Помилково не виділяється поточна частина довгострокового зобов'язання

Наслідки: порушений принцип складання Балансу по мірі зростання ліквідності. Некоректна розбивка на довгострокові та короткострокові зобов'язання

Приклад 4. Відображення відсотків за банківськими кредитами у складі інших поточних зобов'язань

Рахунок 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» - облік відсотків, нарахованих за кредитними коштами і відображаються в р. 1510 і 1600 Балансу, а не в р. 1690 «Інші поточні зобов'язання» (Методрекомедації № 433)

Методологічні помилки при складанні Балансу (3)

Приклад 5. Відображення овердрафту по кредиту рахунку 31

Заборгованість за овердрафтом відображається по Кт 31 «Рахунки в банках»

(це активний рахунок. Сальдо або позитивне, або нульове)

Ведемо на рахунку 601 «Короткострокові кредити банку в національній валюті» у кореспонденції з Дт 311

Позиція Мінфіну: від'ємний залишок відображається за рядком 1600 «Короткострокові кредити банків» (лист від 09.12.2003 р. № 31-04200-30-5/7021)

Приклад 6. Не відкориговане сальдо рахунку 44 на початок року при виявленні помилок минулих років, що впливають на фінансовий результат

Приклад 7: Нерухомість, що надається в оренду, не переведена до складу інвестиційної нерухомості - продовжується нарахування амортизації

Приклад 8 : не створюються забезпечення

Види бухгалтерських помилок

Поняття «помилка» в бухобліку та фінзвітності в НП(С)БУ немає

Помилки попередніх періодів - це результати математичних прорахунків, помилки при застосуванні облікової політики, через неуважність або неправильне тлумачення фактів, а також шахрайства (МСБО (IAS) 8)

Два види помилок залежно від періоду їх виникнення і виправлення:

- помилки поточного року;
- помилки минулих років

Строк давності

У помилок у бухобліку немає строку давності

У податковому обліку строк виправлення помилок обмежено 1 095 днями (2 555 днів – у випадку проведення перевірки контрольованих операцій) (ст. 102 ПКУ).

Алгоритм виправлення помилок поточного року

Порядок виправлення помилок в облікових регістрах визначено п. 4 Положення № 88 і п. 9 Методрекомендацій № 356:

- помилки минулих місяців виправляються методом «сторно» або додатковим записом;
- помилки поточного місяця – коректурним способом.
- при виправленні помилок поточного року нерозподілений прибуток (непокриті збитки) прямо не коригують
- у фінансовій звітності показники за звітний період, у якому виправляється помилка, розраховуються з урахуванням проведених виправлень.
- платники податку на прибуток при виявленні помилки у фінзвітності подають до органу ДПС уточнюючу фінзвітність за звітний період, у якому допущено помилку

Приклад виправлення помилок поточного року

У лютому 2020 року підприємство – квартальний платник податку на прибуток **безплатно отримало** товари на суму 18 000 грн. В обліку була проведена сума 3 000 грн. Помилку виявлено в травні 2020 року. На дату виправлення помилки товари числилися на складі підприємства.

1. Складаємо бухгалтерську довідку

Бухгалтерська довідка від 20.05.20 р.

Бухгалтером О. Василенко була допущена помилка в лютому 2020 року. При оприбуткуванні безплатно отриманих товарів замість суми 18 000 грн. було зазначено 3 000 грн.

Унаслідок цього були занижені інші операційні доходи в лютому 2020 року на 15 000 грн. і сума податку на прибуток – на 2 700 грн.

Для виправлення помилки необхідно здійснити такі проведення:

(грн.)

№ з/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		
		Дт	Кт	Сума
1	Збільшено первісна вартість безплатно отриманих товарів	281	718	15 000
2	Донараховано податок на прибуток	98	641	2 700

Виконавець (підпис) О. Василенко

Головний бухгалтер (підпис) О. Палій

Приклад виправлення помилок поточного року

2. На підставі бухгалтерської довідки відображаємо операцію в обліку:

Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
		Дт	Кт	Сума
Збільшено первісну вартість безплатно отриманих товарів	Бухгалтерська довідка	281	718	15 000
Донараховано податок на прибуток (15000 x 18%)	Бухгалтерська довідка	98	641	2 700
Нараховано штраф на суму недоплати (2 700 x 3%)		948	641	81

3. У зв'язку із заниженням податку на прибуток подати до органу ДПС:

- уточнюючу декларацію (уточнюючий розрахунок, далі – УР) за I квартал 2020 року;
- уточнюючу фінзвітність за цей період (з виправленими показниками)

В УР відображаємо суму недоплати податку за I квартал 2020 року (2 700 грн.) і штраф у розмірі 81 грн. (2 700 грн. x 3 %).

4. У фінзвітності за півріччя 2020 року заповнити статті з урахуванням виправленої помилки.

Алгоритм виправлення помилок минулих років

Помилки, що впливають на величину нерозподіленого прибутку: в бухобліку коригується нерозподілений прибуток на початок року (відповідне проведення робиться в кореспонденції з рахунком 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»).

Помилки, що не впливають на фінансовий результат минулих років: в бухобліку коригується тільки сальдо на початок року тих рахунків активу та пасиву, які пов'язані з виправленням помилки і оформлюється бухгалтерська довідка

Приклад виправлення помилки минулого року

У жовтні 2019 року контрагенту – неплатнику ПДВ була перерахована передоплата за рекламні послуги в сумі 50 000 грн.

У грудні 2019 року з контрагентом підписано акт наданих послуг на суму 50 000 грн. В регістрах бухгалтеру помилково зазначено суму 5 000 грн.

У результаті помилки:

- **занижено витрати на збут** за 2019 рік (Дт 93) на 45 000 грн.
- **завищено дебіторську заборгованість** (Дт 371) на 45 000 грн.

1.Складаємо бухгалтерську довідку

(ФРАГМЕНТ)

Зміст операції	Бухгалтерський облік		
	Дт	Кт	Сума
Відкориговано нерозподілений прибуток	441	631	45 000
Відкориговано розрахунки	631	371	45 000
Відкориговано податок на прибуток (методом «сторно») (45 000 x 18%)	441	641	8 100

Виконавець (підпис) О. Василенко

Головний бухгалтер (підпис) О. Палій

Приклад виправлення помилки минулого року

2. На підставі бухгалтерської довідки відображаємо операції в обліку

Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
		Дт	Кт	Сума
Жовтень 2019. Перераховано передоплату контрагенту	Банківська виписка	371	311	50 000
Грудень 2019 Списано на витрати вартість рекламних послуг	Акт наданих послуг	93	631	5 000
Закрито передоплату	Регістри бухобліку	631	371	5 000
Березень 2020 Проведено коригування: нерозподіленого прибутку	Бухгалтерська довідка	441	631	45 000
дебіторської та кредиторської заборгованості		631	371	45 000
податку на прибуток (методом «сторно»), підтверджена даними УР за 2019 р.		441	641	8 100

3. Складаємо уточнюючу фінзвітність і декларацію (УР) з податку на прибуток за 2019 рік

У формі № 1 станом на 31 грудня 2019 року відображаємо правильні дані

У формі № 2 за 2019 р. відображаємо правильні дані

У формі № 4 за 2019 рік виправлення помилки буде відображатися в графі 7 рядка 4100 (Чистий прибуток (збиток) за звітний період)

4. Заповнюємо форми № 1 і № 2 за I квартал 2020 року з урахуванням виправленої помилки

Як визначити величину чистих активів

Чисті активи – це активи підприємства за вирахуванням його зобов'язань (п. 4 НП(С)БО 19) (Актив Балансу – (розд. II+III+IV) Балансу)

Чисті активи = Власний капітал
(підсумок розд. I Пасиву Балансу, **ряд. 1495**)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495		

На що впливає розмір чистих активів

ч. 2, 5 ст. 44 Закону № 2275

Якщо вартість майна, робіт або послуг, що є предметом правочину, **перевищує 50 % вартості чистих активів товариства згідно з останньою затвердженою фінансовою звітністю**, такий правочин є для товариства **значним**. Рішення про надання згоди на здійснення цього правочину приймається виключно загальними зборами учасників.

У статуті товариства можна прямо передбачити інше: наприклад, зазначити, що директор та інші особи, яким надано право підпису правочину від імені товариства, можуть підписувати правочини на будь-яку суму без схвалення загальними зборами

Ч. 3, 4 ст. 31 Закону № 2275

Якщо вартість чистих активів товариства **знизилася більше ніж на 50 % порівняно із цим показником на кінець попереднього року**, виконавчий орган товариства має скликати загальні збори його учасників. Збори повинні відбутися протягом 60 днів з дня такого зниження. На порядок денний таких зборів виносяться питання про заходи, які повинні бути прийняті для поліпшення фінансового стану товариства, зменшення СК товариства або ліквідації товариства

Окремі наслідки зниження чистих активів для АТ

Ч. 3 ст. 155 ЦКУ

Якщо після закінчення **другого і кожного наступного фінансового року** вартість чистих активів буде менше від розміру статутного капіталу, АТ зобов'язане зменшити свій СК до рівня чистих активів, зареєструвавши зміну в установленому порядку

Якщо **чисті активи виявляться меншими** від установленого законодавством **мінімального розміру СК**, АТ має бути ліквідоване

Ч. 4 ст. 15 Закону № 514

АТ не має права приймати рішення про збільшення СК шляхом публічного розміщення акцій, якщо розмір власного капіталу (тобто чистих активів) менший від розміру СК

П. 2 ч. 1 ст. 31 Закону № 514

АТ не має права приймати рішення про виплату дивідендів і здійснювати виплату дивідендів за простими акціями

П. 3 ч. 1 ст. 67 Закону № 514

Загальні збори АТ не мають права приймати рішення про викуп власних акцій

Окремі наслідки зниження чистих активів для ТОВ

Вихід із складу учасників ТОВ

ч. 6 ст. 24 Закону № 2275

Не пізніше 30 днів з дня, коли товариство дізналося або могло дізнатися про вихід учасника, воно зобов'язане:

- повідомити такому колишньому учасникові вартість його частки;
- надати обґрунтований розрахунок;
- надати копії документів, необхідних для розрахунку.

вартість частки учасника, що виходить, визначається станом на день, що передує дню подання учасником відповідної заяви в порядку, передбаченому Законом № 755

ч.8 ст.24 Закону № 2275

Вартість частки учасника визначатиметься виходячи з ринкової вартості сукупності всіх часток учасників пропорційно розміру частки учасника, що виходить з товариства (йдеться про **ринкову вартість чистих активів пропорційно його частці**) ()

За згодою учасника і товариства зобов'язання зі сплати грошових коштів може замінюватися зобов'язанням з передачі іншого майна.

Способи збільшення вартості ЧА для ТОВ

- Зменшення амортизації ОЗ і НА (наприклад збільшивши строк їх експлуатації)
- Контроль наднормативних втрат запасів
- Збільшення статутного капіталу за рахунок додаткових внесків учасників (Дт 311 або інші рахунки активів – Кт 46)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495		

Способи збільшення величини ЧА для ТОВ

- ❑ Проведення дооцінки ОЗ та НА (має бути передбачено обліковою політикою підприємства). Первісна дооцінка ОЗ відображається за Кт 411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів» і збільшує рядок 1495 Балансу. Первісна дооцінка НА відображається за Кт 412 «Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів»

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495		

- ❑ Для приватних підприємств законодавчих обмежень, пов'язаних з величиною їх чистих активів, немає (ТОВ можуть розглянути можливість перетворення на ПП).

Обмеження: засновниками ПП може бути одна або декілька фізосіб, одна юрособа (ч. 1 ст. 113 ГКУ)

Загальні правила складання та подання Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (1)

У Звіті наводиться інформація про доходи, витрати, прибутки та збитки та сукупний дохід підприємства (п. 3 розд. I, п. 8 розд. II НП(С)БО 1).

у Звіті не допускається згортання статей доходів і витрат, крім випадків, прямо передбачених НП(С)БО або МСФЗ (якщо підприємство складає фінзвітність за правилами МСФЗ) (п. 3 розд. IV НП(С)БО 1)

Звіт складається із чотирьох розділів:

- розд. I «Фінансові результати»;
- розд. II «Сукупний дохід»;
- розд. III «Елементи операційних витрат»;
- розд. IV «Розрахунок показників прибутковості акцій».

ВАЖЛИВО: Показники рядків 2290, 2295 Ф.2 – база оподаткування податком на прибуток (рядок 02 Декларації)

ВАЖЛИВО: обороти по рах. 70, 79 впливають на показник частки сільськогосподарського товаровиробництва (додаток до Декларації з ЕП для 4-ї групи)

Загальні правила складання та подання Звіту про фінансові результати (звіту про совокупний дохід) (2)

Методрекомедації № 433 (п. 3.2–3.44)

- до Звіту включаються показники діяльності відокремлених підрозділів підприємства (п. 6 розд. II НП(С)БО 1);
- суми доходів і витрат, які відображаються у Звіті, повинні відповідати критеріям, установленим у НП(С)БО;
- показники податку на прибуток, витрат і збитків, відрахувань із доходу, зменшення складових власного капіталу наводяться в дужках (п. 5 розд. II НП(С)БО 1), як і показник собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Показники цих статей ураховуються в підсумкових показниках Звіту зі знаком «мінус»;
- у Звіті можна не наводити статті, за якими немає інформації до розкриття (крім випадків, коли інформація із цих статей була відображена в попередньому звітному періоді) (п. 4 розд. II НП(С)БО 1);
- до форми Звіту можна додавати статті з переліку додаткових статей, наведених у додатку 3 до НП(С)БО 1 за умови, що інформація в них є суттєвою, тобто може вплинути на рішення власників підприємства, і оцінка статті може бути визначена достовірно (п. 4 розд. II НП(С)БО 1). Додаткові статті не беруть участі в розрахунку фінрезультату підприємства;
- дані розділів I–III заповнюються в тисячах гривень, без десятих (без гривень і копійок), а розд. IV – у гривнях із копійками.

Поширені помилки при складанні Звіту про фінансові результати

1. Документи надійшли з запізненням. Витрати відображені у невідповідному періоді
2. Відображення невідповідних витрат на рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів»
3. Списання витрат на рахунок 44

Первинні документи надійшли з запізненням (1)

Господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах **у тому звітному періоді, у якому вони були здійснені** (ч. 5 ст. 9 Закону № 996)

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з **визнанням доходу, для отримання якого вони були здійснені**.

Якщо витрати неможливо прямо пов'язати з доходами певного періоду, тоді вони відображаються **у складі витрат того звітного періоду, у якому були здійснені** (п. 7 НП(С)БО 16 «Витрати»)

Момент визнання витрат не ставиться в пряму залежність від періоду отримання первинних документів від постачальника

Визнання доходу в обліку не повинне залежати від дати оформлення (отримання) документа, що відображає «дохідну» операцію. Навпаки, документ повинен бути оформлений тоді, коли дохід потрібно визнати за правилами бухобліку.

Первинні документи надійшли з запізненням (2)

? Як документально оформити господарську операцію без первинки від контрагента

Підприємство може відобразити господарську операцію на підставі належним чином оформленого **внутрішнього первинного документа (акту)**. Такий акт складається посадовою особою, відповідальною за приймання-відпускання товарно-матеріальних цінностей, робіт і послуг (п. 2.6 Положення № 88).

«Внутрішнім документом, що тимчасово замінює відсутню первинку (зокрема, акт виконаних робіт або накладну), може служити бухгалтерська довідка, складена підприємством, з наявністю всіх обов'язкових реквізитів»

лист Мінфіну від 22.04.16 р. № 31-11410-06-5/11705

У **НАКАЗІ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ** варто зафіксувати порядок документообігу і відображення в обліку первинки, що надходить від контрагентів із запізненням.

? Як оцінити суму витрат по внутрішньому первинному документу

Господарській операції, зафіксовані у внутрішньому первинному документі (акті), оцінюються **за правилами НП(С)БО або МСФЗ**. Сума витрат може бути визначена **розрахунковим шляхом**, наприклад на підставі укладеного з контрагентом договору

Приклад внутрішнього акту

Використовуємо ДО моменту отримання первинки від постачальника!

ТОВ «А»

Затверджую
директор ТОВ «А»
Шевченко А. Г.

Акт (внутрішній) від 12.07.20 р. № 3

На підставі п. 2.3 Договору оренди від 02.01.20 р. № 21, укладеного між ТОВ «Б» (орендодавець) і ТОВ «А» (орендар) щодо оренди офісного приміщення за адресою: _____, сума орендної плати за червень 2020 року, визначена розрахунково у зв'язку з неотриманням акту наданих послуг із підписом орендодавця, становить 6 000 грн (у т. ч. ПДВ – 1000 грн).

(грн)

Місяць	Одиниця виміру	Кількість	Вартість (без ПДВ)	ПДВ	Вартість з ПДВ
Червень 2020 року	грн	1	5000,00	1000,00	6 000,00

Головний бухгалтер

(підпис)

А. А. Титаренко

Первинні документи надійшли з запізненням (3)

У бухобліку госпоперації на підставі внутрішнього акту відображаються звичайними проведеннями:

Дт видаткового рахунка – Кт відповідного рахунка розрахунків (наприклад Дт **92** – Кт **631**)

? Як відобразити різницю між оцінними витратами і фактичними (згідно з отриманим від постачальника документом)

У періоді отримання від постачальника первинного документа **різницю, що виникла**, відображають:

- **у складі витрат** – якщо фактична вартість виявилася вищою від оцінної (Дт 23, 91, 92, 93, 94 – Кт 631)
- **у складі доходів** – якщо фактична вартість виявилася *нижчою від оцінної* (Дт 631 – Кт 719)

Якщо виникла різниця, пов'язана з помилкою, і її величина **істотно впливає на фінзвітність** попередніх звітних періодів, тоді така помилка виправляється за правилами НП(С)БО 6

Витрати наступних періодів

Інструкція № 291

Рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів» призначено для узагальнення інформації щодо здійснених витрат у звітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах.

До витрат, облік яких ведеться на рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів», відносяться витрати, пов'язані:

- з підготовчими до виробництва роботами в сезонних галузях промисловості;
- з освоєнням нових виробництв та агрегатів; сплачені авансом орендні платежі;
- оплата страхового поліса,
- оплата торгового патенту;
- передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання тощо.

За дебетом рахунка 39 «Витрати майбутніх періодів» відображається накопичення витрат майбутніх періодів, за кредитом – їх списання (розподіл) та включення до складу витрат звітного періоду.

Ризики відображення невідповідних витрат на рахунку 39:

Витрати, відображені пізніше, можуть призвести до негативних податкових наслідків: зняття затрат у податковому обліку та донарахування податку на прибуток і штрафних санкцій

Списання витрат на рахунок 44

Інструкція № 291

На рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» ведеться облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та минулих років, а також використаного в поточному році прибутку.

За кредитом рахунка відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, за дебетом – збитки та використання прибутку.

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» має такі субрахунки:

На субрахунку **441** «Прибуток нерозподілений» відображаються наявність та рух нерозподіленого прибутку.

На субрахунку **442** «Непокриті збитки» відображаються непокриті збитки. Їх списання здійснюють за рахунок нерозподіленого прибутку, резервного, пайового чи додаткового капіталу тощо.

На субрахунку **443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»** відображаються розподіл прибутку між власниками (нарахування дивідендів), відрахування в резервний капітал та інше використання прибутку в поточному періоді. Сальдо на цьому субрахунку у кінці року закривається у кореспонденції із субрахунками 441 та/або 442 з виведенням сальдо на одному з цих субрахунків.

Виправлення помилок за минулий рік, що виявлені в поточному році, відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» відображається кореспонденцією рахунка 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» з рахунками бухгалтерського обліку відповідних об'єктів класів 1–6.

Списання витрат на рахунок 44

Інструкція № 291

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» кореспондує

за дебетом з кредитом рахунків:		за кредитом з дебетом рахунків:	
40	«Зареєстрований (пайовий) капітал»	40	«Зареєстрований (пайовий) капітал»
42	«Додатковий капітал»	41	«Капітал у дооцінках»
43	«Резервний капітал»	42	«Додатковий капітал»
44	«Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	43	«Резервний капітал»
45	«Вилучений капітал»	44	«Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»
67	«Розрахунки з учасниками»	45	«Вилучений капітал»
68	«Розрахунки за іншими операціями»	79	«Фінансові результати»
79	«Фінансові результати»		

Закривати рахунки витрат на рахунок 44 некоректно

Наслідки: відновлення витрат –через виправлення помилки

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (1)

У Звіті відображається інформація про надходження та витрачання грошових коштів (ГК) та їх еквівалентів за поточний рік у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства (п. 9 розд. II НП(С)БО 1)

Мета складання Звіту - надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися в ГК підприємства та їх еквівалентах за звітний період (п. 4.1 Методрекомедацій № 433).

Звіт складається за прямим або непрямим методом (п. 9 розд . II НП(С)БО 1) на розсуд підприємства (рішення фіксують у розпорядчому документі про облікову політику підприємства (п. 2.1, 2.29 Методрекомедацій № 635).

Форму № 3, призначену для складання Звіту за прямим методом, наведено в додатку 1 до Н(С)ПБО 1.

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (2)

У Звіті показують згруповані дебетові та кредитові обороти за рахунками грошових коштів та їх еквівалентів: готівка + кошти на рахунках у банках+ депозити до запитання (п. 3 розд . І НП(С)БО 1), а також еквіваленти грошових коштів (субрахунок 351, 352- у частині коштів по депозитам на строк більше 12 місяців)

Суми надходження та вибуття ГК відображають з урахуванням ПДВ, акцизу та інших податків і зборів, що входять до ціни.

Як складається звіт:

Сальдо по рахунках (субрахунках) 30,31,333,334,335,351 на початок року

+/- обороти за Дт мінус обороти за Кт 30,31,333,334,335,351 за поточний рік (за виключенням внутрішніх операцій (між вказаними рахунками/субрахунками в межах самого підприємства) – **ОКРЕМО за операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю (п.4.4 Методрекомедації № 433)**)

Сальдо по рахунках (субрахунках) 30,31,333,334,335,351 на кінець року

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (3)

□ **Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів (строка 3410)** - сума збільшення або зменшення (наводиться в дужках) залишку грошових коштів у результаті перерахування інвалюти при зміні валютних курсів протягом звітного періоду (п. 4.41 Методрекомедацій № 433)

Обороти за Дт 302, 312, 314, 334, 351 з Кт 714, 744 минус обороти за Дт 945, 974 з Кт 302, 312, 314, 334, 351

□ **Витрачання від зобов'язань з податків і зборів (стр. 3115)** - загальна сума сплачених до бюджету податків і зборів (пп. 4.6.16 Методрекомедацій № 433).

Наводиться сума всіх сплачених податків і зборів, у т. ч. і при виконанні функцій податкового агента (ПДФО), а також суми сплачених фінансових санкцій за податками та зборами, суми пені за прострочення даних платежів. У рядку вказують і суми відрахувань до ПФУ з окремих видів операцій

Обороти за Дт 641, 642, 651 з Кт 311, 315

□ **Інші витрачання (стр. 3190)** - Сума грошових коштів, використаних на інші напрямки операційної діяльності, для відображення якої за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або яка не включена до попередніх статей Звіту (пп. 4.6.25 Методрекомедацій № 433). У рядку відображають суму комісійних банку за придбання інвалюти, від'ємний результат від операцій купівлі-продажу інвалюти, сплачені відсотки, якщо вони пов'язані з виробництвом продукції із тривалим (істотним) операційним циклом і включаються до собівартості кваліфікаційного активу

Обороти за Дт 372, 374, 377, 39, 51, 55, 62, 63, 642, 654, 655, 684, 685, 92, 942, 948 з Кт 30, 31

Звіт про власний капітал

Динаміка приросту власного капіталу один з найважливіших показників роботи підприємства.

На практиці власники встановлюють цільовий показник приросту власного капіталу за рік, і річний звіт показує, досягнуто цільовий показник чи ні, і якщо ні, то з якої причини.

Крім того, у звіті зазначають джерела поповнення власного капіталу, а також операції, у результаті здійснення яких він зменшився.

п. 10 розд. II НП(С)БО 1:

- у звіті в динаміці розкривається інформація про зміни у складі ВК підприємства протягом звітного періоду;
- для забезпечення порівняльного аналізу до річного звіту в обов'язковому порядку додається звіт за попередній рік;
- у графах звіту відображаються показники, наведені в розд. I «Власний капітал» пасиву Балансу (Звіт про фінансовий стан).

Порядок заповнення окремих статей звіту наведено в п. 5.1–5.12– Методрекомедацій № 433)

Щоб перевірити зіставність показників форм фінзвітності, скористайтеся Методрекомедаціями № 476

Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5) (1)

п. 1 розд. II НП(С)БО 1

- Форма № 5 (Примітки) входить до складу фінансової звітності підприємства. Форма затверджена наказом Мінфіну від 29.11.2000 р. № 302.
- У Примітках наводиться інформація, яка підлягає розкриттю і яка не може бути достатньою мірою розкрита у фінансових звітах.
- Примітки складаються з 15 розділів.
- Для перевірки правильності заповнення цієї форми показники слід порівнювати між собою, а також із даними Балансу (Звіту про фінансовий стан) (форма № 1), Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний річний дохід) (форма № 2) і Звіту про рух грошових коштів (форма № 3) та декларації з податку на прибуток підприємства (згідно з Методрекомендаціями № 476).
- Показники у Примітках наводять у тисячах гривень без десяткових знаків. Крім того, інформація наводиться і в текстовому вигляді.

Згідно з п. 4–10 розд. IV НП(С)БО 1, треба зазначити:

- назву, організаційно-правову форму і місце розташування підприємства (країну, у якій зареєстроване підприємство, адресу офісу), а також дати короткий опис основної діяльності підприємства;
- середню чисельність працівників підприємства за звітний період;
- дату затвердження фінансової звітності;
- склад коштів підприємства тощо.

Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5) (2)

Підприємства, які не зобов'язані оприлюднювати свою фінансову звітність, у Примітках додатково до даних типової форми розкривають вибірккову інформацію, перелік якої визначено у п. 2 Наказу № 302, а саме:

- основні принципи облікової політики підприємства (п. 6 розд. IV НП(С)БО 1, п. 22 НП(С)БО 6);
- виправлення помилок (суть помилки, її сума, перелік статей фінзвітності минулих періодів, на які вплинув перерахунок) (п. 20 НП(С)БО 6);
- зміна облікових оцінок (відображається сума таких змін та їх вплив на поточні або майбутні показники фінзвітності) (п. 21 НП(С)БО 6);
- події, які відбулися після дати балансу, та їх можливий вплив на фінрезультат (п. 23 НП(С)БО 6);
- вартість (первісна або переоцінена) основних засобів (далі – ОЗ) (п. 36.1 НП(С)БО 7);
- вартість (первісна або переоцінена) нематеріальних активів (далі – НА), за якою вони відображені в балансі, для кожної групи (з виділенням даних про НА, які були створені підприємством) (п. 36.1 НП(С)БО 8);

Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5) (3)

ПРОДОВЖЕННЯ:

- перелік дебіторів і суми довгострокової дебіторської заборгованості (п. 13.1 П(С)БО 10);
- склад і сума витрат, які не включаються до форми № 2, а відображаються у складі власного капіталу (крім вилучення капіталу і розподілу між власниками) (п. 31 НП(С)БО 16);
- призначення й умови використання кожного елемента власного капіталу (крім зареєстрованого капіталу) (п. 7 розд. IV НП(С)БО 1);
- порядок розподілу часток зареєстрованого капіталу між власниками, права, привілеї та обмеження за цими частками, а також зміна в частках власників (п. 9 розд. IV НП(С)БО 1);
- склад коштів, перелік статей форми № 3 «Інші надходження», «Інші платежі» та інших статей, що об'єднують декілька видів грошових потоків, а також наявність коштів, які не можуть бути використані групою підприємств (п. 10 розд. IV НП(С)БО 1)

Підприємства, які зобов'язані оприлюднювати річну фінзвітність, відображають у Примітках не вибірково, а всю інформацію, розкриття якої передбачено НП(С)БО (п. 3 Наказу № 302).

Отримувачі гуманітарної допомоги наводять у Примітках інформацію про вид, вартість і використання отриманої гуманітарної допомоги за цільовими напрямками.

Фінзвітність малих та мікропідприємств (1)

Спрощений План рахунків **можуть застосовувати** юридичні особи, які відповідно до Закону № 996 визнані мікропідприємствами, малими підприємствами, непідприємницькі товариства, підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, а також представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності. Підприємства застосовують спрощений План рахунків у разі складання ними фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 25 "Спрощена фінансова звітність»
(п.2 Приказу № 186, абз.7 розд.I Інструкції № 291)

Рахунки **класу 9 "Витрати діяльності"** ведуться всіма підприємствами з відкриттям за власним рішенням рахунків класу 8 «Витрати за елементами»

з Інструкції № 291 (клас 8) прибрати:

- норму, згідно з якою суб'єкти малого підприємництва, а також інші організації, діяльність яких не спрямовано на ведення комерційної діяльності, для обліку витрат **могли користуватися тільки рахунками класу 8;**
- зобов'язальну норму про використання **рахунку 85 "Інші затрати"** підприємствами й організаціями, які не застосовують рахунки класу 9"Витрати діяльності

Фінзвітність малих та мікропідприємств (2)

Зміни до НП(С)БО 25 внесені Наказом Мінфіну від 29.09.2020 р. N 588

II. Фінансова звітність малого підприємства (форма 1-м)

2.22. У розділі "Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення" наводиться сума заборгованості підприємства банкам за отримані від них кредити, ~~на які нараховуються відсотки~~, яка не є поточним зобов'язанням, сума довгострокової заборгованості підприємства за зобов'язаннями щодо залучення позикових коштів (крім кредитів банків) та за іншими довгостроковими зобов'язаннями.

Коментар: для зручного відображення довгострокової заборгованості, на яку не нараховують відсотки

III. Фінансова звітність мікропідприємства (форма 1-мс)

1.4. У статті "Поточна дебіторська заборгованість" відображається фактична заборгованість покупців або замовників за реалізовані їм продукцію, товари, роботи або послуги, включаючи забезпечену вексями, інших дебіторів, а також відображається ~~заборгованість засновників з формування статутного капіталу~~, визнана дебіторська заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності. (стр. 1155 форми 1-мс)

1.9. У статті "Неоплачений капітал" відображається сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Суми за цією статтею вираховуються під час визначення підсумку власного капіталу. (НОВА строка 1425). (Раніше відображалась у стр. 1155 форми 1-мс)

Фінзвітність малих та мікропідприємств (2)

Зміни до 1-мс

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
Баланс	1900		

Зверніть увагу:

1.7. У статті "Капітал" наводиться сума **фактично внесеного засновниками (власниками) статутного капіталу підприємства (текст у НП ()БО 25 не змінено !)**. Але треба вносити суму, вказану у Статуті, бо сума неоплаченого капіталу вираховується під час визначення підсумку власного капіталу.